
Anotace

Henri Bergson: Histoire de l'idée de temps

Cours au collège de France 1902–1903

Úvod a poznámky Camille Riquier.

Paris, Presses Universitaires de France 2016. 393 s.

Vydání tohoto přednáškového kurzu, který Henri Bergson vedl v akademickém roce 1902–1903 a jenž na pařížskou Collège de France přilákal širokou, ba začasté dokonce i mondénní veřejnost, se v rámci postupného nového vydávání Bergsonova díla vyznačuje určitou zvláštností. Opírá se totiž o doslovný stenografický záznam Bergsonova mluveného slova. Vydání přednáškového cyklu *Dějiny ideje času* vychází navíc ze stenografického záznamu pořízeného dvěma oficiálními stenografy. Ti ho pořídili na popud Charlese Péguyho, věrného a vytrvalého posluchače Bergsonových veřejných přednášek. Právě tato publikace se tedy vyznačuje mimořádnou věrností k pronesenému slovu.

Nicméně stejně jako další vydání Bergsonových přednášek z počátku dvacátého století i tato publikace porušuje výslovné přání svého autora, jež zapovídalo vydávání textů, k nimž sám nedal explicitní souhlas. Jestliže nakonec přece jen tato obsáhlá kniha vychází, pak je tomu zřejmě proto, že v odborné veřejnosti převládlo přesvědčení o oprávněnosti, ba snad dokonce i nutnosti publikovat nová vydání jednotlivých Bergsonových děl, a to včetně těch jeho přednášek a textů, jež původně autorem nebyly k tisku určeny.

Bergsonovy přednášky na Collège de France se zpravidla nikterak nevzdalovaly obsahu jeho spisů vydávaných tiskem – a ani tento přednáškový kurz o *Dějínách ideje času* nepředstavuje žádnou výjimku. Bergson na něj totiž explicitně odkazuje na začátku čtvrté kapitoly své knihy *Vývoj tvořivý (L'Évolution créatrice, 1907)*. Dokonce, jak uvádí autor předmluvy k tomuto vydání, celé strany *Vývoje tvořivého* v podstatě odpovídají tomu, co v letech 1902–1903 zaznělo na Bergsonově přednáškovém kurzu. Pro znalce Bergsonova díla nebo pro zájemce o ně představuje tedy toto vydání Bergsonových přednášek velmi vítaný pramenný zdroj. Vydání navíc doplňují dvě soudobé zprávy o Bergsonových přednáškách na Collège de France, otištěné původně v *Revue de philosophie* v říjnu 1902 a v lednu 1904, a pochopitelně poznámky vydavatele.

Petr Horák